

WOJEWODA ŁÓDZKI

SO-II.431.4.2024

Łódź, dnia 21 sierpnia 2024 r.

**Pan
Rafał Drab
Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyn**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1378 ze zm.), zespół kontrolerów w składzie:

Iwona Kozłowska – kierownik Oddziału spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,

Magdalena Roczek-Cieślakowska – główny specjalista w Oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera,

Beata Londowska-Rydz – młodszy specjalista w Oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera,

przeprowadził kontrolę prawidłowości realizacji zadań z zakresu rejestracji stanu cywilnego w Urzędzie Stanu Cywilnego w Działoszynie.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Burmistrz Miasta i Gminy Działoszyn – Pan Rafał Drab.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte i zakończone w dniu 4 czerwca 2024 r. Kontrola objęła swym zakresem przestrzeganie przepisów prawa w zakresie prowadzenia przez kierownika urzędu stanu cywilnego rejestracji stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Kontroli zostały poddane następujące zagadnienia: sposób sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w elektronicznym rejestrze (BUSC).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Działoszynie w kontrolowanym okresie poddano kontroli 100% sporządzonych aktów urodzenia (11 aktów – wszystkie sporządzone w drodze transkrypcji), 44% sporządzonych aktów małżeństwa (20 aktów, w tym 1 sporządzony w drodze transkrypcji) oraz 32% sporządzonych aktów zgonu (20 aktów).

Kontroli podlegał sposób sporządzenia aktów stanu cywilnego zgodnie z wymogami przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1904).

W zakresie rejestracji bieżącej sprawdzono 19 aktów małżeństwa sporządzonych w kontrolowanym okresie. W dwóch przypadkach (akty nr 1009013/00/AM/2023/255268 i nr 1009013/00/AM/2023/436603) akta zbiorowe nie zawierały zaświadczeń stwierdzających brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika USC w Działoszynie wynika, że we wskazanych przypadkach zaświadczenia te zostały wydrukowane w jednym egzemplarzu, który nie został zwrócony przez duchownego. Powyższe stanowiło naruszenie art. 81 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego, który stanowi, że zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1 (zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa), wydaje się w dwóch egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz jest przeznaczony dla kościoła albo innego związku wyznaniowego, w którym jest zawierane małżeństwo, a drugi dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu małżeństwa, oraz art. 86 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym akt małżeństwa sporządza się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności w stosowaniu przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powyższy stan rzeczy jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Działoszynie.

Kontroli poddano terminowość sporządzania aktów małżeństwa wynikającą z przepisu art. 86 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego (akt małżeństwa sporządza się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego). W 5 przypadkach (akty nr 1009013/00/AM/2023/324799, nr 1009013/00/AM/2023/953983, nr 1009013/00/AM/2023/889168, nr 1009013/00/AM/2023/414011 i nr 1009013/00/AM/2023/446773) zweryfikowanie, czy ww. akty małżeństwa zostały

sporządzone w ustawowym terminie, nie było możliwe z powodu braku daty wpływu ww. zaświadczeń do USC w Działoszynie. Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika USC w Działoszynie wynika, że w każdym ze wskazanych przypadków akty małżeństwa zostały sporządzone w dniu wpływu zaświadczeń do USC w Działoszynie. Powyższe wyjaśnienia zostały przyjęte, nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zagadnieniu.

W toku kontroli stwierdzono, że zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, znajdujące się w aktach zbiorowych aktu małżeństwa nr 1009013/00/AM/2023/301848, w części dotyczącej podpisu duchownego upoważnionego do sporządzenia zaświadczenia nie zawierało własnoręcznego podpisu duchownego. Z uwagi na fakt, że ww. zaświadczenie w części dotyczącej podpisu duchownego, przed którym zostało zawarte małżeństwo, zawierało własnoręczny podpis duchownego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, powyższe uchybienie nie miało wpływu na sporządzenie aktu małżeństwa przez Kierownika USC w Działoszynie.

Wszystkie skontrolowane akty zgonu zostały sporządzone zgodnie z wymogami przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Kontroli poddano 12 aktów stanu cywilnego sporządzonych w drodze transkrypcji (art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego): 1 akt małżeństwa oraz 11 aktów urodzenia. Wszystkie wnioski o transkrypcję pochodziły od podmiotów uprawnianych do złożenia wniosku i były poprawne pod kątem formalnym. Do wniosków każdorazowo załączono prawidłowe dokumenty. W każdym przeniesionym akcie zamieszczona została adnotacja o transkrypcji.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 Prawa o aktach stanu cywilnego zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji, może zostać przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji. Transkrypcja polega na wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego zarówno językowo, jak i formalnie, bez żadnej ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego (art. 104 ust. 2 Prawa o a.s.c.). Treść zagranicznego dokumentu stanu cywilnego przenosi się do rejestru stanu cywilnego, w formie czynności materialno-technicznej, zamieszczając w akcie stanu cywilnego adnotację o transkrypcji (art. 105 ust. 1 Prawa o a.s.c.). Transkrypcja zagranicznego dokumentu stanu cywilnego jest więc czynnością o charakterze ściśle technicznym, polegającą na przeniesieniu obcego aktu stanu cywilnego bez możliwości wprowadzenia zmian w jego treści. Tym samym dane wpisane do polskiego rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji muszą stanowić odzwierciedlenie danych pochodzących z aktu zagranicznego. Sama istota transkrypcji

zagranicznego aktu stanu cywilnego wyklucza możliwość dokonywania przez kierownika USC jakichkolwiek zmian w treści aktu stanu cywilnego, który zostaje wpisany do polskiego rejestru stanu cywilnego.

Jeden z kontrolowanych aktów, które podlegały transkrypcji, nie został sporządzony zgodnie z art. 104 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Kierownik USC w Działoszynie sporządził w drodze transkrypcji akt małżeństwa nr 1009013/00/AM/2023/847265, który nie zawierał miejsc urodzenia osób, które zawarły małżeństwo, chociaż znajdowały się one w zagranicznym akcie, a następnie uzupełnił akt na podstawie aktów urodzenia tych osób. Powyższe stanowiło naruszenie art. 104 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Prawidłowym postępowaniem w tej sytuacji winno być najpierw wierne przepisanie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskiego rejestru stanu cywilnego (wpisanie w rubryce miejsce urodzenia „Polska”), a następnie sprostowanie treści tego aktu z zastosowaniem art. 35 ust. 1 powołanej ustawy (wpisanie miejsc urodzenia osób, które zawarły małżeństwo, tj. nazw miejscowości wynikających z ich aktów urodzenia). Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności w stosowaniu przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powyższy stan rzeczy jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Działoszynie.

Wobec powyższego działalność Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Działoszynie w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuję Pana Burmistrza do zobligowania Kierownika USC w Działoszynie do bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. W szczególności zaleca się dochowanie staranności w weryfikacji dokumentów niezbędnych do sporządzenia aktu małżeństwa. W celu zachowania przejrzystości gromadzonej dokumentacji w zakresie rejestracji stanu cywilnego rekomenduje się każdorazowe odnotowywanie dat wpływu wymaganych zaświadczeń do urzędu stanu cywilnego. Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń i rekomendacji w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Łódzkiego

Marta Wojtaszewska

Dyrektor Wydziału

Spraw Obywatelskich

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/